

This question paper contains 4+2 printed pages]

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

S. No. of Question Paper : 6165

Unique Paper Code : 209303

G

Name of the Paper : Sufistic Literature (Prose)

Name of the Course : B.A. (Hons.) Persian

Semester : III

Duration : 3 Hours

Maximum Marks : 75

(Write your Roll No. on the top immediately on receipt of this question paper.)

Note : Unless otherwise required in a question, answers should be written either in Persian or in English or in Hindi or in Urdu; but the same medium should be used throughout the paper.

1. Translate any two of the following passages into English or Urdu or Hindi : 25

از متون زیر دو را به زبان انگلیسی یا هندی یا اردو ترجمه کنید :

(A)

عتبة الغلام را دوستی بود، گفت : مرا به چهار هزار درم حاجت است، گفت : بیا دو هزار درم بگیر، از وی اعراض کرد و گفت : شرم نداری دعوی دوستی خدایی کنی، آنگاه دنیا را ایشار کنی؟ وقوعی را از صوفیان غمز کردند به نزدیک یکی از خلفا، شمشیر بیاوردند تا همه را بکشند، ابوالحسن نوری در آن میان بود،

P.T.O.

از پیش در آمد تاوی را بکشند نخست، آن خلیفه گفت: چرا چنین کردی؟ گفت: ایشان برادران من اند اندر دین، خواستم که جان پیش ایشان نثار کنم، گفت: ”کسانی که ایشان چنین باشند ایشان را نتوان کشت“، وهمه را رها کرد۔ و فتح موصلی به خانه دوستی شد۔ حاضر نبود۔ کنیزک وی را گفت تا صندوقچه بیاورد، تا آنچه خواست برگرفت، چون در شب به خانه باز آمد و بشنید که چه کرد، کنیزک را از شادی آزاد کرد۔ و یکی به نزدیک ابوهریره آمد رضی اللہ عنہ، گفت: می خواهم که با تو دوستی و برادری کنم۔ گفت: دانی که حق برادری چیست؟

(B)

شنبه دهم ماه ربیع الاخر سنۃ المذکور دولت پایوس حاصل شد سخن در دعا افتاد، فرمود که دعا قبل از نزول بلای می باید کرد۔ لفظی به عربی ادا فرمود که بلا چون نازل می شود دعا از فرود بلای رود و هر دو در هوا ایجا متعارض می شوند اگر دعا را قوتی باشد بلا را باز گرداند و اگر نه بلا فرود آید۔ ملایم این سخن حکایت فرمود که در آنچه خروج کفار تار شد چون بلای مغل به نیشابور رسید پادشاهی که آنجا بود کس بر شیخ فرید الدین عطار فرستاد قدس اللہ سره العزیز که دعایی بکن او جواب گفت که وقت دعا گذشت وقت رضا است یعنی بلای خدا نازل شد تن به رضا باید داد! بعد از آن فرمود که بعد از نزول بلا هم دعا باد کرد اگر چه بلا دفع نشود اما صعوبت بلا کم شود۔

(C)

و در خبر است که: ”مؤمن همه عذر جوید و منافق همه عیب جوید، و باید که یک نیکویی ده تقصیر پوشاند، که رسول علیه السلام می گوید: پناه کنید از یارب: که چون ثری بیند آشکارا کند، و چون خیری بیند

پوشد!“ و باید که هرگاه تقصیر را عذر تواند نهاد، عذر نهد و بوجه نیکوترین عمل کند، و گمان بندد، که گمان بد حرام است۔ رسول گفت: ”خدای تعالی از مؤمن چهار چیز حرام کرده است: مال و خون و عرض و آن که به وی گمان بد برند“۔ و عیسی می گوید علیه السلام ”چه گویی از کسی که برادر خویش را خفته بیند، جامه از عورت وی باز کند تا برهنه ماند؟ گفتند: ”یا رسول الله که روادارد که این کند؟“ گفت: ”شما! که آن عیب برادر خود بدانید آشکارا کنید و بگویید، تا دیگران بدانند“۔

2. Explain any one of the following passages :

15

از متون زیر فقط یکی را شرح کنید :

(A)

یک شنبه سوم ماه مبارک شعبان تمت میانه سنه سبع و سبعمائة بنده گناهگار امیدوار به رحمت پروردگار حسن علاء سجزی را که بانی این مبانی و جامع این معانی است دولت پای بوس آن شاه فلک جاه ملک دستگاه حاصل شد همان زمان به فر نظر لا نظیر آن قطب آفتاب ضمیر منیر سر او ترک آلالش چهار طبع گرفت و سر او به کلاه چهار ترکی آن ناصیه اصفیازینت یافت الحمد لله علی ذالک۔ آن روز بعد از آنکه بر صلوٰة مکتوبات و صلوٰة چاشت و شش رکعت بعد صلوٰة المغرب و صوم ایام بیض ملازمت فرمود بر لفظ مبارک راند که تایب با متقی برابر است زیرا که متقی آن است که مثلاً در همه عمر خویش شرب نکرده باشد یا معصیتی به وجود نیاورده و تایب آن است که گناه کرده باشد و انابت آورده۔

(B)

حق سیم بر زبان است که در حق برادران نیکو گوید، و عیوب ایشان پوشیده دارد و اگر کسی در غیبت حدیث ایشان کند جواب ندهد و چنان انگارد که وی از پس دیواری شنود، چنانکه خواهد که وی باشد در غیبت او، وی نیز در غیبت او همچنان باشد، و مدهانت نکند، و چون سخن گوید بشنود، و با وی خلاف و مناظره نکند و هیچ سروی آشکارا نکند اگر چه پس از وحشت بود که لئیم طبعی باشد، و زبان از غیبت اهل فرزند و اسباب وی کوتاه دارد، و اگر کسی بروی قدح کند، با وی نگوید، که رنج وی از رساننده بود، و چون وی را نیکو گویند از وی پنهان ندارد، که آن از حسد بود، و اگر در وی تقصیری رود گله نکند، و وی را معذور دارد، و از تقصیر خویش باز اندیشد که در طاعت خدای می کند، تا از آن عجب ندارد که کسی در حق وی تقصیر کند، و بداند که اگر کسی طلب کند که در وی هیچ تقصیر نبود هرگز نیابد و آنگاه از صحبت خلق بیوفند.

3. Reproduce any *one* of the following passages in simple Persian :

15

یکی از متون زیر را به فارسی ساده باز بنمایید :

(A)

و میان مسروق و خیشمه برادری بود، و هر یکی و ام داشتند - این وام آن بگزارد - چنان که آن ندانست - و آن وام این بگزارد چنان که این ندانست - و علی می گوید - رضی الله عنه - "پست درم در حق برادری کنم، دوستتر دارم از آن که صد درم به درویشان دهم" - و رسول علیه السلام در پیشه ای شد و دو مسواک باز کرد، یکی کث و دیگر راست، و یکی از صحابه با وی بود - آن راست با وی داد، و کوث

نگاه داشت، گفت: یا رسول الله، تو بدین اولیتری- گفت: ”هیچ کس یک ساعت با کسی صحبت نکند، که نه وی را سوال کنند از حق صحبت وی، که نگاه داشت یا ضایع گذاشت“، اشارت کرد بدان که حق صحبت ایثار است- و گفت: ”هیچ دوتن با یکدیگر صحبت نکنند که نه دوستتر نزد خدای تعالی آن بود که رفیق تر بود“-

(B)

لحنتی سخن در ترکیه افتاد، بر لفظ مبارک راند که کمال مرد در چهار چیز پیدا می شود قِلَّةُ الطَّعَامِ و قِلَّةُ الْكَلَامِ و قِلَّةُ السَّنَامِ و قِلَّةُ الصَّحْبَةِ مع الانام- لحنتی سخن در جَد و اجتهاد افتاد- بنده را در این معنی این دو بیت از لفظ در بار ایشان استماع افتاد، ابیات:

گر چه ایزد دهد هدایت دین

بنده را اجتهاد باید کرد

نامه ای کان به حشر خواهی خواند

هم از این جا سواد باید کرد

آدینه پانزدهم ماه مبارک شعبان سنه المذکور بعد از نماز دولت پایوس حاصل شد، جو اقی در آمده ساعتی بنشست و برخاست و برفت- خوابه ذکره الله بالخیر فرمود که از این بابت مردم به خدمت شیخ بهاء الدین زکریا رحمة الله علیه کم راه یافتندی اما به خدمت شیخ الاسلام فرید الدین رحمة الله علیه رحمة واسعة از هر جنس درویش و غیر آن برسیدی-

4. Write a short note on any *one* of the following topics :

10

گزارش کوتاهی درباره یکی از عنوانهای زیر را بنویسید :

(۱) کیمیای سعادت

(۲) فواید الفواد

(۳) شیخ حضرت نظام الدین اولیاء

5. Write a short note on the life and works of Imam Ghazali *or* Amir Hasan 'Ala Sijzi'. 10

گزارش مختصری درباره احوال و آثار امام غزالی یا امیر حسن علاء سجزی را بنویسید۔